

ומעשיו, גם כנגד מה שלא שמר רגליהם מלהתקרב למקום המקדש אמר במועצות, כי נתיעץ ה' לתכלית דבר, ורמז לשני הדברים במה שאמר מועצות לשון רבים ב' עצות, וא' מסובכת מתבררת, שלא החליט מחילה לאהרן כדי שלא ישמרם שבזה תמצא מדה השולטת כנזכר, וכנגד תכלית הדבר שמתו לקדש שמו יתברך אמר ודעת, פרוש, להודיע לכל מה יקר מקום קדשתו שאפלו לאנשים צדיקים כאלו שאין כמותם היה מה שהיה ויתקדש הבית:

עוד נתפון באומרו אחרי מות להיות שיצו ה' לבל יפנס אהרן לקדשי קדשים בבגדי זהב (ראש השנה כו.) מטעם אין קטגור נעשה סגור, חש הכתוב לבעל דין שיחלק ויאמר כי לא הקפיד ה' על הכנסת אהרן בבגדי זהב אלא כל עוד שעדיין לא נמחה רשומו של עון העגל, מה שאין כן אחר שמתו בניו ואין רשומו של עגל נפר, לחלוטין נמחה קטגורו של זהב ויכול לפנס בבגדי זהב בכבוד ובתפארת, לזה אמר אחרי מות וגו' שגם אחרי מותם צוה ה' לבל יפנס בבגדי זהב לקדש הקדשים אלא בתנת בר קדש וגו'. והגם שאמרו ז"ל (ערכין טז.) שבגדי זהב מכפרים, אף על פי כן לא יעשה קטגור סגור ללבן עונם של ישראל בפשג. ועין מה שכתבתי בימי חרפי בחפצי חפץ ה' במאמרם ז"ל (שבת ל.) שבשואמר שלמה זכרה לחסדי וגו'. ולדרך זה אומרו בקרבנותם, בא להסיר חשש פגם מעל משה שהוא אמר (עקב ט כ) ואתפלל גם בעד אהרן, ויאמר האומר שלא הועילה תפלתו

ה' במאמר ראשון שאמר אחרי מות שני בני אהרן זה כנגד חטא אהרן, בקרבנותם כמשמעו, וימתו בשביל לקדש הבית לבל יבא וגו' אל הקדש קטן וגדול, וכל ג' הטעמים צריכין, עון העגל שזולתו לצד שהיו צדיקים גמורים היה הדין מחייב שיהיו נשמרים לבל יפשלו בקריבה וזה סבה למכשול, ועון הקריבה גם כן שזולתה לא יומתו על עון אביהם כי גדולים היו, וסבת קדוש הבית שזולת זה לא היה ה' מערבב שמחתו ביום שמחת לבו, ויתחייב הדבר לשמירת רגליהם לבל יפשלו, או לא היה ה' ממיתם באותו יום והיה ממתין להם עד יום אחר, אלא לצד שרצה ה' לקדש הבית בו ביום עשה כן. וטעם זה לבר לא יספיק למיתתם, שיתקדש הבית בזולתם:

ובכפי זה אפשר לתת טעם למאמרם ז"ל שאמרו (תורת כהנים שמיני) שאמר משה על נדב ואביהוא שהם גדולים ממשה ואהרן, כי ממה שראה משה שהצרו טעם עון העגל למיתת בני אהרן אם כן לא מצא הקב"ה נדנוד עון להסתבך בו ענף הדין ולא נכשלו אלא לצד מה שקדם בעון אביהם, לזה אמר שהם גדולים ממשה ואהרן כי לא נמצא להם אפלו כחוט השערה מהחטא, מה שאין כן משה ואהרן. ולדרךנו זה אפשר שלזה נתפון הכתוב באומרו (משלי כב) הלא כתבתי לך שלישים במעצות ודעת, כי ג' דברים היו סבה לדבר, במועצות ב', ודעת ג', והם ג' דברים האמורים בענין, כנגד מה שלא מחל ה' לאהרן לעון העגל לא בתפלה לא בהרצאת אהרן בקרבנותיו

אוצר החכמה

ש'ל משה, ומשה עצמו יחשב מחשבות שלא הועילה תפלתו, לזה אמר בקרבכם לפני ה', פרוש, בהצטרפות סבה זו מתו אבל זולת זה לא היו מתים כי הועילה תפלתו של משה על אהרן לבל ישמידו, וכפי זה אין אנו צריכין לומר שהועילה מחצה ולדבריהם ז"ל (ויק"ר פ"ה) שאמרו שהועילה מחצה, פרוש, כיון דסוף סוף מתו לא הנה תועלת מתפלתו של משה לאהרן אלא מחצה כי אינו חשוב תועלת אלא כפי תכלית. ואמרו וימתו, אולי שבא ה' לומר למשה כי האנשים האלה עשו עון הקריבה או הקרבה והם כבר היו חייבי מיתה מעת התרגז ה' על אהרן להשמידו ולזה לא נמנעו מיד מידת הדין, אבל אם לא הנה מה שקדם שהיו בני מיתה כנזפר, הגם שהיו נכנסים אפשר שהנה ה' מאריך אפו להם וכדומה לזה, ושעור הכתוב על זה הדרך בקרבכם לפני ה' ומקום זה צריך לעשות להם גם למלטם מיד מידת הדין והם וימתו כבר, פרוש, נתחייבו מיתה קדם אלא בתפלת משה נמלטו:

או יאמר על זה הדרך אחרי מות וגו'. דבר ה' למשה דרך מיתתו שהיתה על זה הדרך בקרבכם לפני ה', פרוש, שנתקברו לפני אור העליון בחבת הקדש ובזה מתו, והוא סוד הנשיקה שבה מתים הצדיקים, והנה הם שוים למיתת כל הצדיקים, אלא שההפרש הוא שהצדיקים הנשיקה מתקרבת להם ואלו הם נתקברו לה, והוא אמרו בקרבכם לפני ה'. ואמרו וימתו בתוספת וא"ו, רמז הכתוב הפלאת חבת הצדיקים. שהגם שהיו מרגישים

במיתתם לא נמנעו מקרב לדבקות נעימות ערבית ידידות חביבות חשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם, והבן, ובחינה זו אין מכיר איכותה, והיא משללת ההכרה, לא מפי מין האנושי, ולא מפי כתבו, ולא תשג בהשערות משכל הגשם, ולמשיג חלק מהשגה זו תבדיל ממנו המונע אותו מהתקבל ותפירהו על ידי סימניה כי הוא זה הפכה מנגדה שונאה, ותפעל בו פעולה רשומה לשלל ממנו כח המונעו והמקימו, ולפעמים תמאסהו הנפש ותריבהו מריבה גדולה והוא סוד הוללות הנביאים (ש"א יט כד), ולכשתתרבה בחינה זו בפנימיותו תגזל הנפש את הבשר ויצתה מעמה ושבה אל בית אביה. ואודיע למתבונן בפנימיות השכלת המשכל, שהשכלת ההשכל תשכיל ההשכלות, ובהשכל בהשכלתו, ישכיל שמשכל משלל ההשכל. וכשישכיל בהערת עצמו, ולא עצמו, ישכיל שהמשכל משכל ממשכל, בלתי משכל מהשכל, והשכילו למשכילים ביחוד השכלתו, בסוד נשמה לנשמתו. ואז מותריו יהיו עטרי מלכים וכסאם. וכי יש חיים לחיים שעליהם אמר משה (נצבים ל יט) ובחרת בחיים בי"ת המודעת, ושוללת חיים הנשתנים בהרגש הפללי, ויברך ברוך אלהים חיים אשר סגל סגלה זו לסגלתו:

עוד יתבאר על דרך אומרם ז"ל בתורת כהנים והובאה במסכת יומא (נג.) וזה לשונם, תניא ר"א אומר "ולא ימות" - ענש, "כי בענן אראה" - אזהרה, יכול קדם מיתת בני אהרן, תלמוד לומר "אחרי מות". יכול שניהם אחר מיתת וכו'.